

Język kaszubski

Język kaszubski (csb: *kaszëbsczi jãzëk, kaszëbskô mòwa*) jest jednym z kilkunastu języków słowiańskich, należy do grupy lechickiej, podgrupy języków pomorskich. Początki wprowadzania normatywności w języku kaszubskim możemy odnotować w pismach z połowy XVI wieku (*S. Krofej, M. Brüggemann*). Kontynuacja tych procesów miała miejsce na Pomorzu Gdańskim w połowie XIX wieku (*Florian Ceynowa*), ukoronowana pierwszą gramatyką języka kaszubskiego (*Florian Ceynowa, Zarës do grammatikj kasëbsko-slovjinskjè mòvé Poznań 1879*). Proces normalizacji jest od tego czasu kontynuowany przez kolejne grupy pisarzy kaszubskich.

Alfabet kaszubski (*kaszëbsczi alfabët, kaszëbsczë abecadlo*) oparty jest na alfabecie łacińskim i od momentu ukazania się gramatyki kaszubskiej **Floriana Ceynowy** (1848 (?) i 1879) zbliżony do alfabetu polskiego. Analogia ta była u Ceynowa przemysłana, zwracał uwagę na to, że Kaszubi znają polską pisownię z książek do nabożeństwa i przez to nie jest ona im obca; odrzucił w związku z tym zapis zgodny z pisownią znaną nam z języka czeskiego.

Współczesny alfabet kaszubski zawiera 34 litery:
AAABCDEĖĖFGHIJKLNMNŃOOÓO
PRSTUWYZŻ.

Temat: HISTORIA JĘZYKA KASZUBSKIEGO cz.2

* zapiszcie wraz z datą

* w oparciu o wiadomości z ostatniej lekcji proszę Was, abyście wykonali kilka ćwiczeń:

ĆWICZENIE 1

Zapoznajcie się z tekstem źródłowym, a następnie odpowiedz na podane pytania.

Fragment katechizmu autorstwa Michała Pontanusa

Mt 27, 1–8.

1. A zajutra rano trzymali / wszytcy wysocy Kapłani y starszy ludu radą nad Jezusem aby go do śmierci przynieśli.
2. Y rzeszity go wiedli y oddali go ziemskiemu Woytowi (staroście) Pontskiemu Piłatowi.
3. To widząc Judasz, który go był zdradził, ysz on (Jesus) był osądzony do śmierci, żał mu tego było y wrócił ny trzydzięsci strzebrniki przedniejszym Kapłanom y starszym ludu;
4. Mówiąc: Złem uczynił / com niewinną krew zdradził.
5. Oni rzekli: Cóż nam do tego? Ty na to patrz. A on porzuciwszy ne strzebrniki w Kościele odszedł, a odszedszy obiesił się.

Źródło: Michał Pontanus, *Mały Catechizm d. Marcina Luthera, niemiecko-wandalski albo słowiński*, Gdańsk 1828.

1. O jakich wydarzeniach opowiada tekst? W jakiej księdze zostały one przedstawione po raz pierwszy?

.....

2. W jakim celu powstał katechizm Michała Pontanusa? Do kogo była skierowana ta publikacja?

.....

3. Jaką literę alfabetu stosowanego współcześnie w Polsce zastępuje użyta w tekście litera „y”?

.....

4. Co sprawia Ci największe trudności w zrozumieniu fragmentu katechizmu Michała Pontanusa?

.....

ĆWICZENIE 2

Jakie znaczenie dla rozwoju języka kaszubskiego miało – Waszym zdaniem – wydawanie książek napisanych po kaszubsku? Uzasadnijcie swoją odpowiedź.

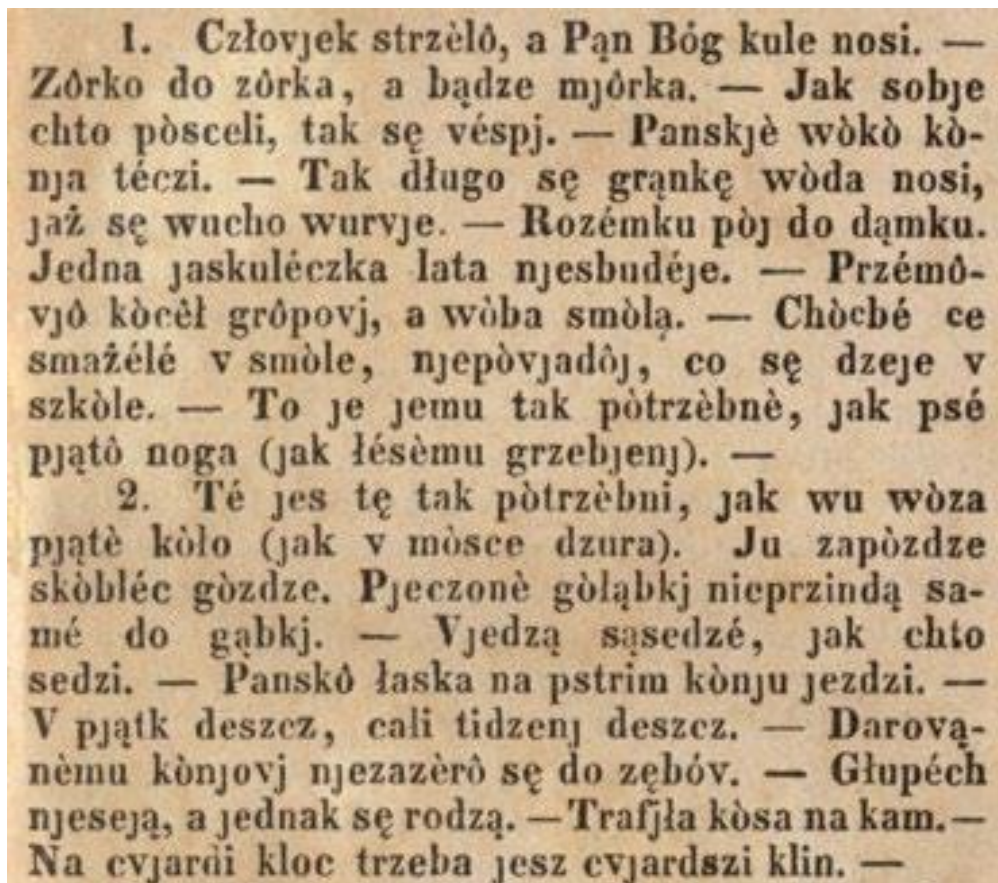
.....

.....

ĆWICZENIE 3

Przeczytajcie zamieszczony fragment tekstu Floriana Ceynowy, a następnie wykonajcie polecenia.

Skorb Kaszebskoslovjanskje move (fragment)

Źródło: F. Ceynowa, *Skorb Kaszebskoslovjanskje move*, Świecie 1866.

1. Wypiszcie z tekstu wyrazy, które zawierają litery charakterystyczne dla dzisiejszego języka kaszubskiego.

.....

.....

2. Wypiszcie z tekstu wyrazy, które nie są stosowane we współczesnej kaszubszczyźnie.

.....

.....

3. Wyjaśnijcie, co sprawia Wam największe trudności w zrozumieniu tekstu Floriana Ceynowy.

.....

.....

* ze względu na terminy wystawienia ocen końcoworocznych czekam na fotografie Waszych ćwiczeń tylko do 17.06.2020r.- i.klich@o2.pl ;

* oceny końcowe z przedmiotu wystawiam 17.06.2020r.;

UWAGA!!!

* uczniowie, którzy nie prześlą wskazanych zaległych ćwiczeń w terminie i nie poinformują nauczyciela o ewentualnych problemach zostaną odpowiednio ocenieni;

* po przesłaniu materiałów każdy uczeń dostanie informację zwrotną;

MIŁEGO DNIA !!!